

Kvaliteta na pohodu

Prospect Theatre

Pri ljudeh prevladuje precej upravičeno mišljenje, da angleškega avtorja najbolje igrajo Angleži. Zato je bilo med ljubitelji dramske umetnosti precejšnje zanimanje za gostovanje londonske gledališke skupine, ki se je predstavila z dvema dramama Williama Shakespeara: **Antonij in Kleopatra**, prikazana prvi večer, v režiji Tobyja Robertsona, ni prinesla tiste živahnosti, ki je pogoj, da neko delo živi z nami in v nas, torej kriterij tiste živosti, ki prihaja iz neposrednega trenutka naše sodobnosti in hkrati tiste živosti, ki je imanentna za Shakespeareove zgodovinske drame. Nekoliko polnejše umetniško doživetje je bila igralska interpretacija **Okta-vija Cezarja**, ki jo je uresničil Derek Jacobi. V njegovi igri je bilo čutiti poseben odmik, distanco, porojeno iz nenehno presojojčega duha, s čimer je nakazal vzemirljivo izpovedan podtekst (preračunljivost, spletkarstvo) ter pokazal izrazito moderne odtenke igralske interpretacije.

Nosilca glavnih vlog – Antonija je igral Alec McCowen ter Kleopatro Dorothy Tutin, sta imela le nekaj, smeli bi zapisati, srečnih igralskih trenutkov.

Posebnost tega gledališkega dogodka so bili vsekakor kostumi, njihova primerno zaniansirana barvitost in celo primerna razkošnost.

Predstava **Hamleta**, prav tako v režiji Tobyja Robertsona, je prinesla veliko več. Polna čustveno in miselno slikovitih prizorov, ki se kažejo predvsem kot neskladja etičnosti in emocionalnosti. In vse to se še posebno odslikava v interpretaciji Dereka Jacobija, ki je odlično zaigral hamletovsko čustveno razpetost in miselno razklanost. Morebiti najboljši prizor, ko govori Ofeliji tisti znani, miselno in čustveno nabiti stavek: *Biti... ne biti*, iz katerega grozljivo seva vsa bol njegovega sentimenta in duha, ki se prenese na Ofelijo, igrala jo je Suzanne Bertisc, do končne tragičnosti, ko s tem, ko izgubi razum in določeno varstvo, ki ga ta daje, izgubi sebe. Omejili smo se na igro dveh protagonistov. Pač zato, ker je prav pri njih bilo razvidno hoteno iskanje, ki je hkrati pogojilo posebno, svojstveno umetniško interpretacijo, ki je bila čudovito protipol sicer opazni spektakularnosti.

Plesi z Balijs

Pred kratkim je bil v Krizankah nastop precej svojstvene folklor-

ne skupine, ki je prišla iz Indonezije, oziroma natančneje iz vasice Sebatu blizu Dalija, kjer jo je odkril francoski muzikolog in etnolog Jacques Brunet. 15 instrumentalistov in 18 plesalcev je predstavilo obredne plesne Balijs, brez kakršnekoli želje po eksotični cenečnosti (kar je povzročilo tudi marsikak odhod sicer številnih gledalcev pred koncem večera), pač pa z vso možno etnično in muzikalno enkratnostjo in avtentičnostjo. Večina nastopajočih je še vedno »zaposlenih« na riževih poljih. Izjema je bil študent glasbe, ki se je predstavil kot plesalec Topenga (ples z maskami). V njihovih plesih je bilo čutiti močne vplive indijske kulture in religij. Sicer pa je prav opozoriti še na razliko med moškimi in ženskimi plesi. Ženski plesni gibi so poudarjali vso mehko in predanost čustvenosti, značilno je vedno nekoliko upognjeno koleno in gibi rok kot erotična milina. Medtem ko so moški plesi govorili predvsem z njim značilnimi premiki prstov, ki pa jih evropski gledalec ni zmožen razumeti. Posebno pozornost pa so, z nenavadnimi instrumenti in z njimi ustvarjenimi zvoki, vzbudili instrumentalisti.

N. Sedar

Športna rekreacija in zabava

Nadaljevanje s prve strani

BARBARA KRAJNC: »Dolgo časa sem že včlanjena v društvo in tudi na taborjenju sem že tretjič. Všeč mi je, ker se lahko ukvarjamo s tistim športom, ki nam je najbolj všeč. Sploh se ne dolgočasim. Dan je izpolnjen z različnimi aktivnostmi, ob večerih pa imamo zabavo, tako nam resnično ni dolgčas in dnevi kar prehitro minevajo.«

LUKA BEŠTER: »Tukaj mi je zelo všeč. Čeprav najraje plavam, moram vaditi tudi gimnastiko, da bom ostal v formi. Težko bi bilo jeseni začeti vse znova. Sicer pa še vedno najdem čas tudi za svobodne aktivnosti, tako dan kar prehitro mine.« Luka Bešter je že znan telovadec, saj je bil na republiškem prvenstvu ŠSD prvi v svoji starostni skupini.

JANA ZEMLJARIČ: »V društvu vadim že več let, tukaj pa sem letos drugič. Dnevi so izpolnjeni z različnimi aktivnostmi, tako nam resnično ni dolgčas. Najraje igram med dvema ognjema, posebno všeč so mi tekme v tej igri med tabornicami in vodnicami. Sicer pa se veselim tudi večerov, ker je takrat najbolj zabavno. Nastopamo ob taborni luči, ker so taborni ognji prepovedani zaradi nevarnosti požara.«

MITJA DOMA: »Starši so me vpisali v društvo, da bi ob redni vadbi malo shujšal. Tudi na taborjenju sem prišel s tem namenom, zato veliko plavam, igram nogomet, vadim gimnastiko, skratka, ves dan nekaj počnem. Čeprav sem prvič v taboru, mi je zelo všeč, za vse je pokrsbljeno. Z vodnikom se dobro razumemo, ker ima posluš za naše želje.«

KATJA ŠKERLAVAJ: »Na taborjenju sem prvič, vendar bom se prihajala, ker mi je zelo všeč. Jutranje telovadbe se moramo udeleževati vsi, čez dan pa izbiramo, s katerimi športnimi aktivnostmi se bomo ukvarjali. Najraje igram med dvema ognjema in badminton, všeč pa mi je tudi učenje taborniških veščin. Vsi smo najbolj navdušeni nad tekmovanjem, ki ga imenujemo mala olimpiada.«

Mednarodni likovni grafični center

Medtem ko oživlja stari, grad na hribu sredi mesta, je ponovno zaživela, žal že dvakrat neuresničena, zamisel o skladni vsebinski in delavni dopolnitvi mednarodnega grafičnega bienala, ki je v dobrih dvajsetih letih svojega obstoja dvignil Ljubljano med središča mednarodne grafične umetnosti. Velika, vsakoletna grafična prireditve prav gotovo potrebuje neko stalno zaledje, saj tudi vzpodbuja stalno dejavnost, obojega pa doslej kljub ugotovljenim potrebam ni imela. Po najnovejši zamisli, ki jo podpirajo tako strokovni kot družbenopolitični in gospodarski krogi, naj bi Ljubljana že v prihodnjem letu preuredila in obnovila še eno grajsko poslopje, povabila na Tivolski grad pa naj bi dobila likovna grafična umetnost.

Odbor za organizacijo mednarodnih grafičnih razstav je v posebni brošuri razčlenil načrt za izgradnjo Mednarodnega likovnega grafičnega centra, tako po ekonomski kot po vsebinski strani. Lokacija centra v Tivolskem gradu vsekakor ni naključna. Že tloris sedaj stanovanjskega poslopja kaže zasnovo, pri kateri bo preureditev pravzaprav vrnitev k nekdanji obliki, zaporedju sobnih prostorov, ki so zelo primerni za galerijsko uporabo. Predvsem pa bi Ljubljana dobila nekako »likovno os«, saj bi tivolska osrednja pot skladno povežala moderno in narodno galerijo ob svojem izhodišču z novim centrom ob svojem izteku. Vabljava misel, da bi ob njej počasi nastala likovna galerija na prostem, se ponuja sama po sebi kot ustvarjalna dopolnitev enega najlepših parkovnih kompleksov pri nas. Po sedajni zamisli bi center v Tivolskem gradu dajal streho mednarodnemu grafičnemu bienalu z zbirko sodobne mednarodne grafike, specializiranim razstavam posameznikom in skupin, eksperimentalnemu in praktičnemu študiju, povezanim s tehnično bazo ter specializirani publicistični dejavnosti, h kateri bi bila pritegnjena Mladinska knjiga.

»Že pridobljena dela svetovne grafične ustvarjalnosti v nizu dvajsetih let zajemajo številne grafične ustvarjalce in predstavljajo dragoceno, ki nikakor ne bi smela ostajati samo v mapah, temveč bi morala biti smotrno predstavljena«, je utemeljeno v brošuri, ki je okrepljena tudi z ekonomsko postavko: »Sredstva, ki se vlagajo v organizacijo ljubljanskega bienala, bi se na ta način vračala v obliki enkratne zbirke, ki bi Ljubljano uvrščala v zbor tistih mednarodnih centrov, ki so si znali pravočasno zagotoviti kapitalna dela sodobne grafične ustvarjalnosti.«

Toliko o stalni zbirki, ki bi našla primeren prostor pod streho Tivolskega gradu. Živahnost likovnega življenja v njem bi dopolnjevale občasne razstave domačih in tujih umetnikov oziroma skupin.

Visoka ustvarjalna raven jugoslovanske in slovenske grafike nima enakovrednih tehničnih možnosti. »Vzpostavitev tehnične baze-delavnice, ki naj bi zajemale vse glavne grafično-tehnične smeri, je skrajna nuja, da bi slovenska grafika lahko dobila dostojno grafično izvedbo,« poudarja gradivo in omenja tudi pomen takšne tehnične baze za eksperimentalno delo.

Načrt za novi likovni center tudi zajema novost v sami organizaciji bienala. Dobitniki najvišjih priznanj naj bi namreč v bodoče vodili posebne seminarje, ki bi omogočali mladim umetnikom delo, v družbi bolj profiliranih ustvarjalnih osebnosti. Temu svetovnemu seminarju naj bi se pridružila še posebna pozornost do likovnih umetnikov iz neuvrčenih držav, ki naj bi se zbrali na posebnih srečanjih. Moderna tehnična baza bi seveda omogočala tudi natis grafičnih map domačih in tujih mojstrov, širjenje grafičnih umetnin in ne nazadnje, umetniško ovrednoteno izdajanje razglednic

z reprodukcijami, voščilnic in podobnih grafičnih miniatur.

Seveda pa je izgradnja Modernega likovnega grafičnega centra akcija, ki je finančno ni mogoče izvesti z rednimi sredstvi za naše kulturno življenje. Uresničilo naj bi združeno delo s proračunskimi sredstvi republike in občin, z bančnimi sredstvi in krediti, s samoprispevki in združevanja sredstev s posebnimi interesi skupnosti, ki naj bi se ustanovila. Dotlej bo vodil dela pripravljani odbor, v katerem je mesto predsednika prevzel Stane Dolanc, naloge sekretarja ravnatelj Moderne galerije Zoran Kržišnik, v njem pa so poleg likovnih umetnikov vseh generacij vodilni predstavniki številnih delavnih organizacij ter ugledni politični ter družbeni delavci.

Prva poteza je ponujena Ljubljani: Mestna skupščina naj odpre uredništvo Mednarodnega grafičnega likovnega centra pristo pot tako, da mu nameni Tivolski grad oziroma poskrbi za njegovo izpraznitev. Nadaljno besedo bodo povzeli občani z odločanjem o namenjanju sredstev v svojih organizacijah združenega dela in tudi neposredno, s samoprispevki.

A. Selan

